

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Циклова комісія маркетингу, торгівлі та харчових технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчальної роботи

Вікторія СОБА

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи стандартизації, метрології та управління якістю»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань

07 Управління та адміністрування

(шифр і назва галузі знань)

освітньо-професійна
програма

Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

спеціальність

076 Підприємництво та торгівля

відділення

Підприємництва

(назва відділення)

Робоча програма

«Основи стандартизації, метрології та управління якістю»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

за галуззю знань

07 Управління та адміністрування

спеціальністю

076 Підприємництво та торгівля

освітньо-професійна

програма

Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

«29» серпня 2025 року, - 15 с.

Розробник:

Олена ОСЬМИНА, викладач другої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії маркетингу, торгівлі та харчових технологій

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії маркетингу, торгівлі та харчових технологій

Н. Дубас

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова

Д. Костюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Вибіркова
Модулів – 2	Спеціальність: 076 Підприємництво та торгівля Освітньо-професійна програма: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90		3(2)-й
		Семестр:
6(4)-й		
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 3 самостійної роботи – 5,2	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції:
		22 год.
		Практичні, семінарські:
		11 год.
		Лабораторні:
		0 год.
		Самостійна робота:
		57 год.
Вид контролю:		
Диференційований залік		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми здобуття освіти – 33/57.

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи стандартизації, метрології та управління якістю» є формування у студентів системи знань зі стандартизації, метрології та управління якістю, освоєння науково-методичних джерел державної системи стандартизації та державної метрологічної системи в Україні, нормативно-законодавчого забезпечення виробництва та сфери торговельно-економічного обігу продукції, теорії якості продукції і основоположних принципів побудови та функціонування систем управління якістю.

Перелік компетентностей студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність враховувати основні закономірності й сучасні досягнення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК4. Здатність визначати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК5. Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК6. Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК11. Здатність формувати інформаційне середовище щодо якості і безпечності товарів, товарної асортиментної структури, правового поля здійснення торговельно-технологічних процесів.

СК12. Вміння визначати відповідність якості товарів, тари, послуг вимогам законодавчо-правових актів.

3. Передумови вивчення навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання таких навчальних дисциплін, як «Правознавство», «Інформатика та комп'ютерна техніка», «Основи торговельного підприємництва», «Організація і технологія торговельних процесів», «Економіка торговельного підприємства», «Товарознавство», «Електронна комерція», «Комерційна діяльність».

4. Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

РН2. Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності із професійною метою.

РН7. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання у практичній діяльності.

РН10. Визначати характеристику товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.

РН11. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати їх на практиці.

РН12. Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань студентів наведено в додатку до робочої програми навчальної дисципліни.

6. Засоби оцінювання

Контрольні заходи включають поточний, модульний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських (практичних) занять та у процесі здійснення самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, тести, доповіді, студентські презентації, робота в Інтернет тощо.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання студентів на визначених його етапах.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи стандартизації

Тема 1. Загальні поняття стандартизації, терміни й визначення

Сутність поняття «стандартизація». Основна мета стандартизації. Об'єкт та суб'єкт стандартизації. Основні цілі стандартизації. Терміни й визначення в галузі стандартизації: європейський стандарт, міждержавний стандарт, кодекс усталеної практики, консенсус, міжнародна стандартизація, міжнародний стандарт, національна стандартизація, національний орган стандартизації, національний стандарт, нормативний документ, пробний стандарт, регіональна стандартизація, регіональний стандарт, технічні умови, стандарт.

Тема 2. Принципи, методи та форми стандартизації

Принципи стандартизації: плановість, перспективність, оптимальність, системність, динамічність, обов'язковість. Методи стандартизації: уніфікація, типізація, агрегування, взаємозамінність, спеціалізація. Форми стандартизації: комплексна та випереджаюча.

Тема 3. Категорії та види стандартів

Категорії стандартів: державні стандарти України (ДСТУ), галузеві стандарти України (ГСТУ), стандарти науково-технічних та інженерних товариств і спілок України (СТТУ), технічні умови України (ТУУ), стандарти підприємств (СТП), кодекси ustalеної практики. Види стандартів: основоположний, термінологічний, на методи випробування, на продукцію, на процес, на послугу, на сумісність, стандарт з незаповненими даними. Порядок розроблення, затвердження та впровадження стандартів.

Тема 4. Національна система стандартизації в Україні

Структура національної системи стандартизації України. Суб'єкти стандартизації: центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації; центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації; національний орган стандартизації; технічні комітети стандартизації; підприємства, установи та організації, що здійснюють стандартизацію. Права та обов'язки суб'єктів національної системи стандартизації.

Тема 5. Міжнародне співробітництво в галузі стандартизації

Значення міжнародного співробітництва у галузі стандартизації. Основні риси процесу міжнародної стандартизації. Структура міжнародної системи стандартизації. Офіційні та неофіційні організації зі стандартизації. Основні міжнародні організації зі стандартизації: ISO (Міжнародна організація стандартизації), ІЕК (Міжнародна електротехнічна комісія), ІТУ (Міжнародний союз по телекомунікаціях). Основними регіональними організаціями зі стандартизації є: CEN (Європейський комітет стандартизації широкого спектру товарів, послуг і технологій), CENELEC (Європейський комітет стандартизації у сфері електротехніки), ETSI (Європейський інститут телекомунікаційних стандартів).

Тема 6. Державний нагляд за додержанням нормативних документів

Поетапність функціонування державних органів, комітетів, служб у сфері стандартизації. Державний нагляд за додержанням нормативних документів. Сутність поняття «державний нагляд». Ринковий нагляд. Заходи ринкового нагляду. Відповідальність суб'єктів господарювання.

Модуль 2. Основи метрології та управління якістю

Тема 7. Основні поняття і визначення метрології

Сутність поняття «метрологія». Історичні аспекти метрології. Предмет та об'єкт метрології. Основні завдання, що висуваються перед метрологією. Поділ сучасної метрології на: наукову, промислову, законодавчу. Основні поняття в системі метрології: вимірювання, вторинний еталон, державний еталон, експертна перевірка засобів вимірювальної техніки, еталон, єдність вимірювань, засоби вимірювальної техніки, інспекційна перевірка засобів вимірювальної техніки, калібрувальна лабораторія, калібрування, метрологічна діяльність, первинний еталон, періодична перевірка засобів вимірювальної техніки, перевірка засобів вимірювальної техніки, повірочна лабораторія, робочий еталон. Міжнародна система одиниць фізичних величин SI.

Тема 8. Забезпечення єдності вимірювань

Метрологічне підтвердження придатності засобів вимірювань. Сутність понять «засоби вимірювань» та «засоби вимірювальної техніки». Поділ засобів вимірювань за конструктивним виконанням: міри фізичних величин, вимірювальні перетворювачі, вимірювальні прилади, вимірювальна установка. Поняття «метрологічна характеристика». Перевірка засобів вимірювальної техніки. Метрологічне підтвердження придатності. Значення єдності вимірювань. Сутність поняття «еталони». Основне призначення еталонів. Первинні та вторинні еталони. Вимоги, що висуваються до еталонів.

Тема 9. Метрологічна система України

Метрологічна система України. Основні завдання метрологічної системи. Структура метрологічної системи України: національна метрологічна служба; нормативно-правова база, у тому числі законодавчі акти, технічні регламенти та інші нормативно-правові акти, що

регулюють відносини у сфері метрології та метрологічної діяльності; національна еталонна база та систему передачі розмірів одиниць вимірювання; система добровільної акредитації калібрувальних лабораторій, а також система акредитації випробувальних лабораторій, органів з оцінки відповідності у випадках, визначених законами України; навчальні заклади, науково-дослідні установи, організації, що поширюють знання та досвід у сфері метрології та метрологічної діяльності. Сутність, структура національної метрологічної служби. Метрологічний нагляд. Види метрологічного нагляду.

Тема 10. Основні поняття якості та категорії управління якістю

Поняття якості. Складові петлі якості: аналіз та дослідження ринку, науково-дослідна робота і проектування, матеріально-технічне постачання, планування, підготовка і розроблення виробничих процесів. виробництво продукції, контроль, випробування, аналіз, пакування і збереження, реалізація та розподіл продукції, обслуговування, монтаж, налагодження та експлуатація, технічна допомога в обслуговуванні, утилізація після використання. Принципи Демінга. Показники оцінки якості продукції: одиничні, комплексні та узагальнюючі. Методи оцінки якості продукції: вимірювальні, органолептичні, розрахункові та статистичні методи. Основні терміни та визначення в галузі управління якістю: безпека, брак, бракування, взаємозамінність, відповідність, дефект, забезпечування якості, загальне управління якістю, запобіжна дія, контролювання якості, коригувальна дія, коригування, надійність, невідповідність, планування якості, показник якості продукції, поліпшення якості, поступка, рівень якості, система якості, технічний рівень продукції, управління якістю, якість. Системи якості та складові управління якістю. Система управління якістю (СУЯ). Принципи якості.

Тема 11. Концепція та принципи загального управління якістю

Поняття, мета й основні складові концепції загального управління якістю (TQM). Головна мета загального управління якістю. Етапи розвитку концепції загального управління якістю. Принципи загального управління якістю. Досвід упровадження та переваги концепції загального управління якістю. Проблеми впровадження концепції загального управління якістю у діяльність організації.

Тема 12. Оцінка відповідності в Україні

Сутність понять «оцінка відповідності», «система оцінки відповідності», «процедура оцінки відповідності». Об'єкт оцінки відповідності. Добровільна оцінка відповідності. Нотифіковані органи. Порядок проведення процедури оцінки відповідності. Модулі оцінки відповідності: Модуль А (внутрішній контроль виробництва), Модуль Аа (модифікований модуль А), Модуль В (перевірка типу), Модуль С (відповідність типу), Модуль D (забезпечення якості виробництва), Модуль Е (забезпечення якості продукції), Модуль F (перевірка продукції), Модуль G (перевірка одиниць продукції), Модуль Н (цілковите забезпечення якості).

Тема 13. Система НАССР в Україні

Історія розвитку системи НАССР. Концепція системи НАССР. Вимоги до систем НАССР. Сутність ДСТУ ISO 22000:2007 (ISO 22000:2005, IDT) «Системи управління безпечністю харчових продуктів. Вимоги до будь-яких організацій харчового ланцюга». Основні поняття, якими оперує система НАССР. План НАССР. Принципи НАССР: аналіз небезпечних факторів, встановлення критичних точок контролю, встановлення критичних меж для ККТ, встановлення процедур моніторингу, встановлення коригувальних дій, валідація, впровадження, верифікація, документування. Логічна послідовність впровадження НАССР. Сутність понять «бракераж» та «бракераж готової продукції». Порядок проведення органолептичної оцінки (бракераж). Послідовність оцінки якості страв. Журнал бракеражу готової продукції.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	усього	денна форма			
		у тому числі			
	л	сем	п	с.р.	
Модуль 1. Основи стандартизації					
Тема 1. Загальні поняття стандартизації, терміни й визначення	6	2			4
Тема 2. Принципи, методи та форми стандартизації	9	2		2	5
Тема 3. Категорії та види стандартів	9	2		2	5
Тема 4. Національна система стандартизації в Україні	7	2			5
Тема 5. Міжнародне співробітництво в галузі стандартизації	6	1			5
Тема 6. Державний нагляд за додержанням стандартів	7	1	1		5
Модульна контрольна робота №1	1			1	
Разом за модулем 1	45	10	1	5	29
Модуль 2. Основи метрології та управління якістю					
Тема 7. Основні поняття і визначення метрології	6	2			4
Тема 8. Забезпечення єдності вимірювань	5	1			4
Тема 9. Метрологічна система України	7	1	2		4
Тема 10. Основні поняття якості та категорій управління якістю	6	2			4
Тема 11. Концепція та принципи загального управління якістю	6	2			4
Тема 12. Оцінка відповідності в Україні	6	2			4
Тема 13. Система НАССР в Україні	8	2	2		4
Модульна контрольна робота №2	1			1	
Разом за модулем 2	45	12	4	1	28
Усього годин	90	22	5	6	57

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми та зміст семінарських занять	Кількість годин
1.	Тема 4-6. Національна система стандартизації в Україні. Міжнародне співробітництво в галузі стандартизації. Державний нагляд за додержанням стандартів 1. Основні напрямки діяльності Європейського комітету стандартизації широкого спектру товарів, послуг і технологій (CEN). 2. Основні напрямки діяльності Європейського комітету стандартизації у сфері електротехніки (CENELEC). 3. Основні напрямки діяльності Європейського інституту телекомунікаційних стандартів (ETSI). 4. Основні напрямки діяльності STACO (Комітет з вивчення наукових принципів стандартизації) та CASCO (Комітет з оцінювання	1

	<p>відповідності).</p> <p>5. Основні напрямки діяльності DEVCO (Комітет з надання допомоги країнам, які розвиваються) та REMCO (Комітет зі стандартних зразків).</p> <p>6. Участь України в міжнародних та регіональних організаціях.</p> <p>7. Основні завдання державного нагляду за додержанням стандартів, норм і правил.</p> <p>8. Форми державного нагляду та відомчого контролю.</p> <p>9. Інформаційна база стандартизації.</p>	
2.	<p>Тема 7-9. Основні поняття і визначення метрології. Забезпечення єдності вимірювань. Метрологічна система України.</p> <p>1. Характерні особливості становлення метрології в Україні.</p> <p>2. Законодавча та нормативна база метрології.</p> <p>3. Міжнародні та регіональні метрологічні організації.</p> <p>4. Особливості метрологічного підтвердження придатності засобів вимірювання.</p> <p>5. Особливості повірки засобів вимірювальної техніки в Україні</p> <p>6. Еталонна база України.</p> <p>7. Характеристика діяльності ДП «НДІ Система».</p> <p>8. Характеристика діяльності ННЦ «Інститут метрології».</p> <p>9. Характеристика діяльності ДП «Укрметртестстандарт».</p> <p>10. Реорганізація метрологічної служби в Україні.</p>	2
3.	<p>Тема 10-13. Основні поняття якості та категорій управління якістю. Концепція та принципи загального управління якістю. Оцінка відповідності в Україні. Система НАССР в Україні</p> <p>1. Досвід упровадження концепції TQM у різних сферах діяльності.</p> <p>2. Опишіть сім основних інструментів контролю якості.</p> <p>3. Декларування відповідності в Україні.</p> <p>4. Функціональний підхід до оцінки відповідності.</p> <p>5. Модульний підхід до оцінки відповідності.</p> <p>6. Законодавча та нормативна база оцінки відповідності в Україні.</p> <p>7. НАССР у навчальних закладах.</p> <p>8. Процеси, що охоплює програма передумов системи НАССР.</p>	2
Разом		5

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми і зміст практичних занять	Кількість годин
1.	<p>Тема 1-2. Загальні поняття стандартизації, терміни й визначення. Принципи, методи та форми стандартизації.</p> <p>1. Ознайомившись із теоретичними відомостями визначити чи виробник досліджуваного зразка не вдався до фальсифікації товару, шляхом розрахунку контрольної цифри.</p> <p>2. Ознайомившись із теоретичними відомостями визначити рівень уніфікації виробу.</p>	2

2.	<p>Тема 3. Категорії та види стандартів.</p> <p>1. Для чого потрібні стандарти?</p> <p>2. Який нормативний документ визначає порядок розроблення проектів національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них?</p> <p>4. Відповідно до статті 23 ЗУ «Про стандартизацію» застосування національних стандартів є обов'язковою?</p> <p>5. Національні стандарти та кодекси усталеної практики застосовуються на добровільній основі, крім випадків, якщо обов'язковість їх застосування встановлена нормативно-правовими актами?</p> <p>6. Ознайомившись з видами стандартів, розподіліть характерні ознаки, що їм властиві.</p> <p>7. Ознайомитись та вивчити структуру національного стандарту. Зазначити типові структурні елементи стандарту.</p> <p>8. Ознайомившись з категоріями стандартів, розшифруйте їх аббревіатуру.</p> <p>9. Встановити логічну послідовність етапів розроблення проекту національних НД.</p>	2
3.	Модульна контрольна робота №1	1
4.	Модульна контрольна робота №2	1
Разом		6

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми і зміст лабораторних занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом.	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми і зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. Загальні поняття стандартизації, терміни й визначення.</p> <p>1. Історія розвитку стандартизації у певній країні світу (за вибором студента).</p> <p>2. Вивчення основних термінів і понять згідно з ДСТУ 1.1. – 2015. Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Словник термінів.</p>	4
2.	<p>Тема 2. Принципи, методи та форми стандартизації.</p> <p>1. Аналіз сфер застосування стандартизації.</p> <p>2. Історичний розвиток принципів стандартизації в Україні та світі.</p> <p>3. Міжнародний досвід застосування методів стандартизації.</p> <p>4. Приклади застосування уніфікації та типізації у різних галузях виробництва.</p> <p>5. Вплив стандартизації на розвиток інноваційних технологій.</p> <p>6. Перспективи розвитку форм і методів стандартизації в умовах цифровізації економіки.</p>	5
3.	<p>Тема 3. Категорії та види стандартів.</p> <p>1. Міжнародна практика класифікації стандартів (ISO, EN, ANSI) та порівняння з українською системою.</p> <p>2. Значення основоположних стандартів у формуванні технічної</p>	5

	<p>політики держави.</p> <p>3. Практичне застосування стандартів на методи випробувань у різних галузях.</p> <p>4. Особливості стандартів на послуги та їх вплив на якість обслуговування споживачів.</p> <p>5. Стандарти сумісності: приклади у сфері інформаційних технологій та зв'язку.</p> <p>6. Роль кодексів усталеної практики у регулюванні професійної діяльності.</p> <p>7. Вплив стандартів на розвиток міжнародної торгівлі та інтеграцію України у світову економіку.</p>	
4.	<p>Тема 4. Національна система стандартизації в Україні.</p> <p>1. Роль національної системи стандартизації у забезпеченні конкурентоспроможності українських товарів на світовому ринку.</p> <p>2. Взаємодія національної системи стандартизації з міжнародними та європейськими організаціями (ISO, IEC, CEN, CENELEC).</p> <p>3. Приклади участі України у розробленні міжнародних та регіональних стандартів.</p> <p>4. Проблеми та виклики функціонування національної системи стандартизації на сучасному етапі.</p> <p>5. Значення технічних комітетів у гармонізації українських стандартів з міжнародними.</p> <p>6. Приклади впливу національної системи стандартизації на безпеку продукції та захист прав споживачів.</p>	5
5.	<p>Тема 5. Міжнародне співробітництво в галузі стандартизації.</p> <p>1. Характеристика системи стандартизації певної країни світу (визначення переваг та недоліків).</p> <p>2. Ознайомлення з основними документами, що регламентують діяльність міжнародних і регіональних організацій з стандартизації.</p> <p>3. Ознайомлення з законодавчо-нормативною базою, що регламентує використання міжнародних стандартів в Україні.</p>	5
6.	<p>Тема 6. Державний нагляд за додержанням стандартів.</p> <p>1. Історичні передумови становлення державного та ринкового нагляду в Україні.</p> <p>2. Порівняльний аналіз державного і ринкового нагляду: міжнародний досвід</p> <p>3. Права та механізми захисту підприємств під час перевірок органів нагляду.</p> <p>4. Значення державного нагляду у формуванні довіри споживачів до продукції.</p>	5
7.	<p>Тема 7. Основні поняття і визначення метрології.</p> <p>1. Вивчення питань щодо основних етапів розвитку метрології.</p> <p>2. Ознайомлення із об'єктами вимірювання.</p>	4
8.	<p>Тема 8. Забезпечення єдності вимірювань.</p> <p>1. Розвиток та впровадження метричної системи в Україні та світі.</p> <p>2. Міжнародні метрологічні організації.</p> <p>3. Організація та порядок проведення повірки технічних засобів вимірювання.</p> <p>4. Визначення похибок вимірювань.</p>	4
9.	<p>Тема 9. Метрологічна система України.</p> <p>1. Взаємозв'язок метрології з консумерським рухом.</p>	4

	2. Відповідальність за порушення вимог НД в галузі метрології. 3. Вивчення законодавчих актів та нормативних документів, які регламентують метрологічну діяльність в Україні	
10.	Тема 10. Основні поняття якості та категорій управління якістю. 1. Теорії відомих вчених щодо розвитку та поняття якості продукції. 2. Вивчення методів вимірювання якості. 3. Історія створення та вдосконалення міжнародних стандартів ISO серії 9000 4. Основні елементи систем управління якістю	4
11.	Тема 11. Концепція та принципи загального управління якістю. 1. Вивчення основних принципів побудови та функціонування систем управління якістю. 2. Вивчення базових елементів систем управління якістю на підприємствах.	4
12.	Тема 12. Оцінка відповідності в Україні. 1. Методи оцінювання рівня якості продукції. 2. Алгоритм оцінювання якості. 3. Декларування відповідності. 4. Нормативна база оцінки відповідності в Україні.	4
13.	Тема 13. Система НАССР в Україні. 1. Міжнародний досвід упровадження системи НАССР та його вплив на гармонізацію стандартів у ЄС. 2. Порівняльна характеристика систем управління безпекою харчових продуктів: НАССР та ISO 22000. 3. Приклади успішного впровадження НАССР на українських підприємствах харчової промисловості. 4. Значення НАССР для забезпечення конкурентоспроможності української продукції на світовому ринку. 5. Типові труднощі впровадження НАССР на малих та середніх підприємствах харчової галузі. 6. Роль НАССР у забезпеченні простежуваності продукції в харчовому ланцюгу. 7. Відповідальність керівництва та персоналу підприємств у процесі реалізації системи НАССР.	4
Разом		57

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Презентації в PowerPoint, відеоролики. Навчально-методичне забезпечення з навчальної дисципліни, розміщене у навчально-інформаційному середовищі Moodle.

15. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль № 1 50				Модуль № 2 50			Всього балів
Т 1-2	Т 3	Т 4,5,6	МКР №1	Т 7,8,9	Т 10, 11, 12, 13	МКР №2	
ПЗ 1	ПЗ 2	СЗ 1			СЗ 2		СЗ 4
11	12	12	15	17	18	15	
							100

Шкала оцінювання студентів

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання екзамену (диференційованого заліку)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

16. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

Законодавчі та нормативні документи

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV – ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. ДСТУ 1.1. – 2015. Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Словник термінів.- ДП «УкрНДНЦ», 2015.
3. ДСТУ 1.2 – 2015. «Національна стандартизація. Правила проведення робіт з національної стандартизації».- ДП «УкрНДНЦ», 2015.
4. ДСТУ 1.5 – 2015. Національна стандартизація. Правила розроблення, викладання та оформлення національних нормативних документів. - ДП «УкрНДНЦ», 2015.
5. ДСТУ ISO 9000:2015 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів. ДП «УкрНДНЦ», 2015.
6. ДСТУ ISO 9001:2015 Системи управління якістю. Вимоги. ДП «УкрНДНЦ», 2015.
7. ДСТУ ISO/IEC 17000:2007. Оцінювання відповідності. Словник термінів і загальні принципи. Держспоживстандарт України – 2008.
8. Закон України «Про підприємництво» від 7 лютого 1991 року № 698-ХІІ – ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>
9. Закон України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» від 17 травня 2001 року № 2407-ІІІ – ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2407-14#Text>
10. Закон України «Про державний ринковий нагляд та контроль нехарчової продукції» від 2 грудня 2010 року № 2735-VІ – ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2735-17#Text>
11. Закон України «Про загальну безпечність нехарчової продукції» від 2 грудня 2010 року № 2736-VІ – ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2736-17#Text>
12. Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність» від 5 червня 2014 року № 1314-VІІ – ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1314-18#Text>

13. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» від 15 січня 2015 року № 124-VIII – ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/124-19#top>

14. Закону України «Про стандартизацію» від 5 червня 2014 року № 1315-VII – ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>

15. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Підручники (навчальні посібники)

1. Білоцерківський О. Б. Основи стандартизації, метрології та управління якістю: текст лекцій для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / О. Б. Білоцерківський - Харків : «Точка», 2017. - 190 с.

2. Букрєєва О.С., Рибалко І.В. Основи стандартизації та оцінки відповідності (Електронний ресурс): електронний навчальний посібник у схемах і таблицях. Харків: ХНАДУ, 2019.- 76 с.

3. Воробець М.М. Стандартизація, сертифікація, метрологія та управління якістю: навчальний посібник / укл. : Воробець М.М., Кондрачук І.В. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2022. - 104 с.

ДОПОМІЖНА

1. Вербій В.П. Основи товарознавства. Харчові продукти. Практикум: навч. посіб. (для вищ.навч.закл.)/ В.П. Вербій. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. – 340 с.

2. Топольник В.Г., Котляр М.А. Метрологія, стандартизація, сертифікація і управління якістю: Навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006». 2018. – 212 с.

3. Черевко О.І. Методи контролю якості харчової продукції: навч. посіб. / Черевко О.І., Крайнюк Л.М., Касілова Л.О., за заг. ред. Л. М. Крайнюк. - Суми : Університетська книга, 2023. 607 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Національна бібліотека ім. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу:– <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Верховна Рада України. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:– <https://zakon.rada.gov.ua/>

3. Міністерство освіти та науки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:– <https://mon.gov.ua/ua>

4. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:– <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

5. Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ») [Електронний ресурс]. – Режим доступу:– <http://uas.gov.ua/>

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ, МЕТРОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ»**

Для денної форми здобуття освіти

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою (поточний, модульний та підсумковий контроль (диференційований залік).

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено вивчення 2-х модулів обсягом (кредитів ЄКТС):

1 модуль – 1,0 (45 год.) – 50 балів;

2 модуль – 1,0 (45 год.) – 50 балів;

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено застосування 3-х форм контролю знань студентів: поточного, модульного, підсумкового.

1. Поточний контроль.

За кожним елементом модулю, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути:

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на питання лекційного курсу, розв'язання задач, виконання певних розрахунків тощо);
- тестування знань студентів з певної теми або з певних окремих питань лекційного курсу;
- виступ на семінарських заняттях (з рефератом, в дискусії);
- перевірка розв'язання завдань (задачі, окремі розрахунки) тощо.

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та допоміжної літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

На практичному/семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- підібрана інформація щодо прикладів з практики;
- правильність розрахунків при визначенні певних показників, вирішенні ситуаційних завдань, задач;
- реферативні виступи, усні повідомлення тощо.

Оцінювання самостійної роботи студента.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на семінарах, практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;

- своєчасне виконання і здача поточних завдань;
- оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Модульний контроль.

Кожен модуль завершується виконанням студентом модульної контрольної роботи. Модульний контроль є підсумком певного етапу вивчення навчальної дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. На модульну контрольну роботу передбачено 30% від суми балів, виділених на модуль. Модульна контрольна робота проводиться у тестовій письмовій формі. Критерії оцінювання знань за модульну контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до неї. Оцінка за модуль визначається як сума набраних балів за поточну роботу та за модульну контрольну роботу.

3. Підсумковий контроль.

Формою підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Основи стандартизації, метрології та управління якістю» є диференційований залік, який виставляється виключно за результатами поточного та модульного контролю (сума набраних балів за всі модулі). Залік виставляється під час останнього практичного заняття.

Залежно від балів, отриманих за кожний вид навчальної роботи, студент одержує суму балів, яка переводиться в національну оцінку за відповідною шкалою згідно з табл.1:

Таблиця 1. Переведення рейтингу студента за 100-бальною шкалою в оцінку за національною шкалою

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

Оцінка **«Відмінно»** виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вмів успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів навчальної дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка **«Добре»** виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з навчальної дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка **«Задовільно»** виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки при виконанні екзаменаційних завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом педагогічного працівника.

Оцінка **«Незадовільно»** виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.